

אלפרדו לה־פרה: דממה

(לחן: קרלוס גרדל)

קרלוס גרדל, זמר ומלחין הטנגו הארגנטיני הגדול, ועימו אלפרדו לה־פרה, המשורר שכתב לו רבים משיריו, היו ב־1933 בסיבוב הופעות בצרפת. בשדות ורדן הובאו השניים לקבר אחים, פשוטו כמשמעו: קברם המשותף של חמישה אחים ואימם. הבנים נפלו בקרבות, והאם נקברה אחר כך עימם. בו־בערב כתבו השניים את "דממה" ("Silencio"), שיר הקינה על שדות הקרב של המלחמה ההיא. זהו טנגו לכל דבר, אך אין בו אהבה ותשוקה. זהו טנגו של קינה ושכול. עד מהרה כבש שיר המחאה את דרום אמריקה כולה.

שֶׁקֶט שֶׁקֶט הַלֵּילָה, הַמְרָחֵב רוֹגֵעַ,
מְנוּחָה לְגוֹף, גַּם הַיְמָרָה שׁוֹתֶקֶת.
אִם וְעָרִיסָה, וְלוֹחֲשׁוֹת שְׁפִתֶיהָ
שִׁיר מְתוֹק אֲשֶׁר בְּנִשְׁמָה נוֹגֵעַ,
כִּי בְּעָרִיסָה תִקְנֶה רֶכֶּה צוֹחֶקֶת.

חֲמִשָּׁה אַחִים הָיוּ, אִמָּם קְדוּשָׁה הִיא
נִשְׁיָקוֹת חֲמֵשׁ לְטַפּוֹ רֵאשָׁה עִם שָׁחַר.
בְּעֵדְנָה נוֹשְׁקוֹת לְשִׁיבְתָה שְׁפִתִים,
חֲמִשָּׁה בָּנִים, יוֹצְאִים אֶל עֲמָלָם אֹז.
מְאִירוֹת עֵינֶיהָ כְּשֶׁנִּסְגָּר הַשַּׁעַר.

שֶׁקֶט שֶׁקֶט הַלֵּילָה, הַמְרָחֵב רוֹגֵעַ,
מְנוּחָה לְגוֹף, גַּם הַיְמָרָה שׁוֹתֶקֶת.
"דֶּגֶל וּמוֹלְדֵת!", קוֹל הַמּוֹן תוֹרֵעַ.
קוֹל הַמְּלַחְמָה יוֹצֵא אֶל הַרוּגִיָּה,
וּשְׂדוֹת צָרְפֶת אֲדָמוֹ, וְאֲדָמְתָה זוֹעֶקֶת.

כָּבֵר חֲלָף הַכֹּל, פְּרָחִים פֶּשְׁטוֹ בְּאָחוֹ
הַמְּנוֹן חַיִּים חֲדָשׁ מִמַּחְרָשׁוֹת בּוֹקֵעַ.
וְהָאִם שִׁיבָה, וּכְבֵר כְּתַפְיָה שָׁחוּ
לְבַדָּה בְּבֵית, עִם חֲמֵשׁ מְדַלְיוֹת.
וַיִּזְכֹּר הָעַם אֶת חֲמִשְׁתַּיִם גְּבוּרֵיהָ.

שְׁקֵט שְׁקֵט הַלַּיְלָה, הַמְרַחֵב רוּגְעַ,
מְנוּחָה לְגוּף, גַּם הַיְמָרָה שׁוֹתֶקֶת.
זָמַר אֲמָהוּת רְחוּקָה, כְּטַל שׁוֹקֵעַ
אֶל הָעֲרִיסוֹת, שֶׁשֶׁם תְּקוּתָן צוֹחֶקֶת.
שְׁקֵט שְׁקֵט הַלַּיְלָה, וְאוֹר הַלֵּב נוֹגֵת.

ג'ון לונג ומוריס סקוט: הו, איזו מלחמה יפה

שיר המחאה הסאטירי הבריטי, "הו, איזו מלחמה יפה" נכתב והולחן ב־1917 על ידי ג'ון לונג ומוריס סקוט. נראה ששירי התרוננות הלוחמים וביזיון המטומטם של חיילי האויב, שנכתבו במהלך המלחמה (כדוגמת "דחוף לתרמיל את הצרות") הניעו את כותביו. הם היו מודעים למחירה הנורא של מלחמת החפירות. השיר הושר לראשונה ב־1918.

מִיִּם עַד לְמַתְנִיָּה,
הַבִּץ כָּל יוֹם מַעֲמִיק.
מוֹל מָה שְׁפוּלָטוֹת שְׁפָתֶיךָ, –
גַּם הַסָּמֶל מְסַמֵּיק.
מִי לֹא מִתְגַּיֵּס? מִדּוּעַ?
לָנוּ זֶה לֹא בְּרוּר.
מְסַכְּנִים אֲזַרְחִים בְּבֵית,
שְׁיוֹשְׁבִים מְסַבֵּיב לְתַנּוּר!

הו, איזו מלחמה יפה!
מי לא ירצה להיות חייל?
סתם משלמים לנו בכלל...
שמענו תרועת השכמה,
ישנים כמו עופרת כבדה,
אך נקום רק אם הסמל
יגיש לנו ת'אכל למהטה.